

Så här använder du VASS

Innehåll

Logga in	2
Mata in uppgifter	3
Besvara undersökningen	3
Jämföra med fjolårets undersökning – nyhet	4
Eget urval.....	5
Frågeformuläret	5
Kvalitetskoder.....	7
Knapp för beräkning av nyckeltal – nytt!	7
Klarmarkera en undersökning.....	8
Söka ut statistik	9
Ladda ner data i Excel.....	9
Gör en sökmall för egna val.....	13
Ladda ner rapporter	13
Titta på avslutade undersökningar.....	14
Hållbarhetsindex – utvärdering.....	15
Funktioner i menyrad	16

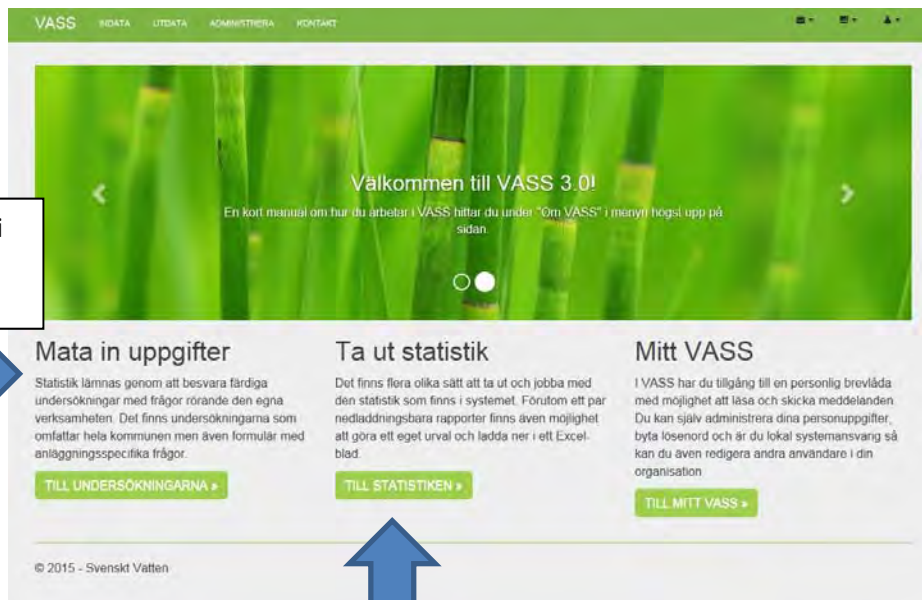
Logga in

Logga in på <http://www.vass-statistik.se/> så kommer du till följande startsida:

När du väljer "logga in" kommer du till följande sida – har du glömt lösenordet kan du få det skickat till din e-post. Om du inte får någon e-post med nytt lösenord kan du be din lokala systemansvariga att skapa ett nytt lösenord till dig, som du sedan själv kan ändra.

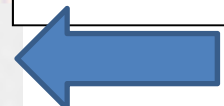
Startsidan i VASS har nu följande delar:

Här matar du in data i undersökningar

Här hanterar du ditt konto

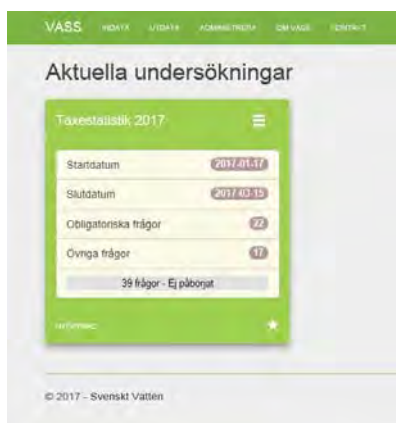

Här söker du ut data från undersökningar

Mata in uppgifter

De undersökningar som är öppna för inmatning visas här.

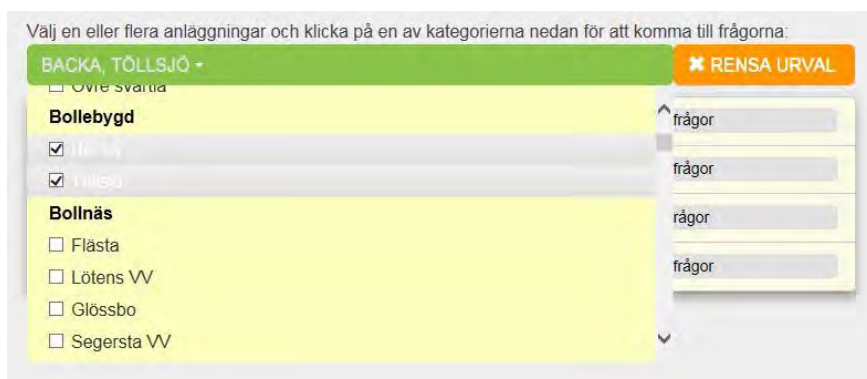

Besvara undersökningen

Mata in data genom att klicka på undersökningens namn.

När man valt "Besvara undersökning" väljer man vilka kommuner man vill svara för (gäller kommuner som samarbetar eller VA-organisationer med flera kommuner). I anläggningsundersökningarna (t.ex. Vattenverk) väljer man vilka anläggningar som man vill mata in data för. Lokal systemansvarig kan göra ett urval först, så att bara de verk som man vill lägga in data för syns.

I bilderna nedan ser man hur många frågor undersökningen består av och hur många som är besvarade.

Välj en eller flera anläggningar och klicka på en av kategorierna nedan för att komma till frågorna:

BACKA, TÖLLSJÖ - RENSA URVAL

▼ Drift och tekniska data	108 frågor - Ej påbörjat
Vattenverket	40 frågor - Ej påbörjat
Ekonomi	4 frågor - Ej påbörjat
Råvatten	26 frågor - Ej påbörjat

Välj en eller flera kommuner och klicka på en av kategorierna nedan för att komma till frågorna:

EKERÖ, KNIVSTA, VALLENTUNA, VAXHOLM, ÖSTERÅKER - RENSA URVAL

Anläggningsavgifter	☐ 3/55 frågor - 5% klart
Brukningavgift	120 frågor - Ej påbörjat
Taxeinkomster under föregående år	20 frågor - Ej påbörjat

Jämföra med fjolårets undersökning – nyhet

Det finns nu möjlighet att läsa in uppgifter från fjolårets undersökning, välj "Jämför med xx-undersökning"

VASS INDATA UTDATA ADMINISTRERA OM VASS KONTAKT

Bocka i de frågor där värden från föregående undersökning inte har förändrats. Genom att klicka på spara kopieras de valda värdena in på respektive fråga i den aktuella undersökningen

EKERÖ, KNIVSTA, VALLENTUNA, VAXHOLM, ÖSTERÅKER - RENSA URVAL

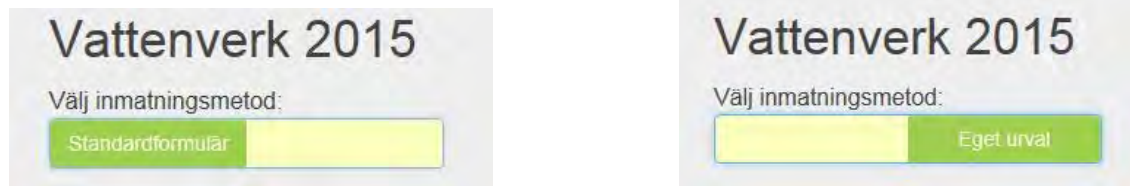
AVBRYT SPARA LADDA NER I EXCEL

AA1	Servisavgift	Värde (2016)	Samma värde >>	Årets värde
Vallentuna	74 400	☒	☐	
Österåker	81 600	☐	☐	
Ekerö	76 781	☒	☐	
Vaxholm	91 400	☒	☐	
Knivsta	65 100	☐	☐	

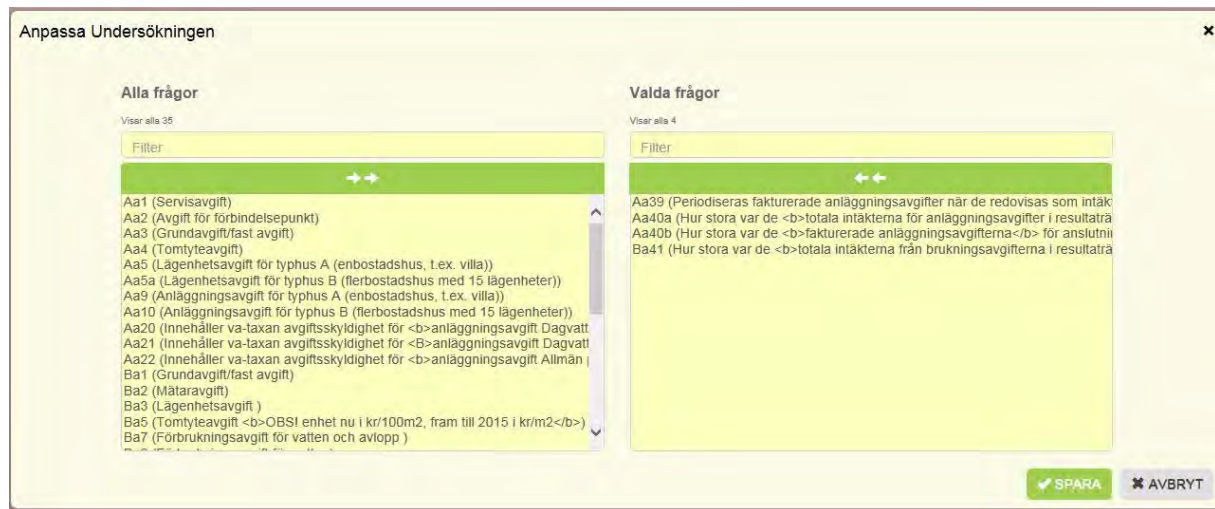
Fjolårets värden visas till vänster, är det oförändrat klickar man på den röda markeringen så att den blir grön. För att man samtidigt ska göra en kvalitetskontroll går det bara att markera en fråga i taget. När man sedan sparar läggs värdena in i årets undersökning. Här går det även att spara data till Excel, för kontroll och komplettering.

Eget urval

Om lokal systemansvarig fördelat frågorna i undersökningar mellan flera undersökningsansvariga kommer undersökningsansvarig åt detta urval genom att välja "Eget urval" enligt bilden till höger nedan.

Det går även att själv anpassa urvalet, under Anpassa frågeurvalet. Följande formulär kommer då upp, där klickar man i den vänstra kolumnen på de frågor som man själv ska besvara.

Frågeformuläret

Så här ser frågeformuläret ut:

Kod	Fält för att mata in svar	Nyckeltalsberäkning – nytt!	Kvalitetskoder	Frågens definition syns om man klickar på i
BD100 *	Antal invånare i kommunen			
Aneby	6 419 st.	oförändrat	Kvalitet: ✓ 📅 ? -	
BD101 *	Antal anslutna personer till det allmänna vattenledningsnätet i kommunen			
Aneby	3 500 st.	oförändrat	Kvalitet: ✓ 📅 ? -	
BD102	Antal säsongboende utöver mantalsskrivna sommar/vinter anslutna till det allmänna vattenledningsnätet			
Aneby	st.	25	Kvalitet: ✓ 📅 ? - ✕	
BD103 *	Antal anslutna personer till det allmänna spillvattenförande ledningsnätet i kommunen			
Aneby	st.	3500	Kvalitet: ✓ 📅 ? -	

Fjollårets värde

Om kommentarer är inlagda syns en bock i pratbubblan

Genom jämförelsen med fjolårets värde kan man hålla koll på att det inte blir t.ex. fel enhet. Håller man pekaren över procenttalet syns även fjolårets värde.

ID	Titel	St. (Aneby)	Status	Kvalitet
BD100 *	Antal invånare i kommunen	6 419	oförändrat	[dropdown]
BD101 *	Antal anslutna personer till det allmänna vattenledningsnätet i kommunen	3 500	oförändrat	[dropdown]
BD102	Antal säsongboende utöver mantalsskrivna sommar/vinter anslutna till det allmänna vattenledningsnätet	250 x	↑ 900 %	[dropdown]

Använd gärna kommentarsfälten. "Egen kommentar till svaret" kan användas som stöd till nästa års undersökning och kan bara ses av egna organisationen. "Kommentarer till svaret" kan ses av alla, här kan ni t.ex. lägga in vilken typ av fastighet en parameter avser.

Spara data görs genom att klicka på Spara, där finns tre val; spara och gå tillbaka till översikten över frågorna i undersökningen, spara och gå till nästa frågekategori eller spara och stanna kvar i formuläret:

AVBRYT   SPARA OCH ...

- 🏠 ...återgå till översikten
- ▶▶ ...fortsätt till "Miljödata"
- ...stanna kvar i formuläret

Kvalitetskod måste vara markerat för de frågor man besvarat, annars går det inte att spara.

Besvarad fråga med kvalitetskod markerad får en bock till vänster om frågan och rutan med kvalitetskoden blir grå.

ID	Titel	Antal	Kvalitet
VVG2	Antal anslutna personer till vattenverket 31 december förra året.	5 000	[dropdown]
Töllsjö			[dropdown]

Frågor med asterisk är obligatoriska frågor, vilket innebär att alla dessa måste vara besvarade för att hela undersökningen ska kunna klarmarkeras.

ID	Titel
AA9 *	Anläggningsavgift för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)

Kvalitetskoder

Syftet med kvalitetskoderna är dels att visa säkerheten på värdet i samband med analys av statistik, dels en kontroll innan man kan spara uppgifterna.

De alternativ som finns när man besvarar en fråga är:

- Skriva in ett värde.
- Om man **saknar uppgifter men frågan är relevant** – välj *Data saknas* i rullgardinen
- **Om frågan inte är relevant** – välj *Ej relevant* i rullgardinen, skriv inte 0. OBS! frågor som kan besvaras med ett värde som kan bli något annat än 0 ska besvaras med 0. Om man saknar eget avloppsreningsverk skriver man 0, däremot svarar "Ej relevant" på följdfrågor, som t.ex. hur stor volym avloppsvatten som behandlats i verket.

De två sista punkterna innebär att fältet lämnas tomt. Ett nollvärde som inte ska vara 0 ger fel vid statistisk bearbetning.

Om ett värde skrivs in väljer man även **kvalitetskod**. Syftet med detta är att vid analyser ska det gå att se hur säkra uppgifterna är. De alternativ som finns är:

- *Exakt* - Man vet med säkerhet att siffran stämmer
- *Beräknat* - Beräknat värde med ev. felmarginal
- *Uppskattat* - Tillräckligt underlag saknas men man har gjort en kvalificerad uppskattning

För en del av de obligatoriska frågorna finns spärrar, där det inte går att svara 0 eller välja "Ej relevant". Det är frågor som vi anser är viktiga och där det inte är rimligt med 0 som svar. De flesta frågor som ingår i nyckeltal kan inte besvaras med "data saknas", eftersom nyckeltalen inte kan beräknas om det inte finns något värde. Försök göra en uppskattning i stället.

Knapp för beräkning av nyckeltal – nytt!

Till höger som svarsfältet finns en knapp

för de frågor som ingår i nyckeltal.

Klickar man på den knappen efter att formuläret sparats visas beräknat nyckeltal och vilka övriga frågor som ingår i nyckeltalet. Är inte alla data inlagda än kan förstås nyckeltalet inte beräknas.

Nyckeltal som påverkas av svaret		
Na101	Anslutningsgrad vattenledningsnätet	
Formel:	$Bd101/Bd100*100$	
Beräkning:	$3500/6419*100$	54,53 %
Förra årest värde:		54,53 %
Na102	Anslutningsgrad spillavloppsledningsnätet	
Formel:	$Bd103/Bd100*100$	
Beräkning:		%
Förra årest värde:		54,53 %

Klarmarkera en undersökning

När man klarmarkerar en undersökning kan man antingen välja att klarmarkera sin egen del eller hela undersökningen. Att klarmarkera hela undersökningen förutsätter att alla obligatoriska frågor är besvarade. Försöker man klarmarkera ändå får man ett felmeddelande.

Vid klarmarkering syns först en flik med de nyckeltal som beräknats utifrån svaren:

LADDA NER | EXCEL

Klarmarkera din egen del

Kontrollera att dina inmatade värden stämmer:

NYCKELTAL SVARSDATA

Beskrivning	Förra året	Årets värde	Enhet
Anslutningsgrad vattenledningsnätet	70,99	71,14	%
Anslutningsgrad spillavloppsledningsnätet	67,18	67,32	%
Drift och underhållskostnad för distribution av dricksvatten	1,19		kr/levererad m ³
Drift och underhållskostnad för distribution av dricksvatten	7,45		kr/m vattenledning
Drift och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten	1,48		kr / avledd m ³
Drift och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten	16,96		kr/m ledning
Utspärningsgrad avloppsreningsverk (behandlat/försått)	232,72		%
Tillskottsvatten	17,93		m ³ /km och dygn
Tillskottsvatten	297,97		l/pd
Läckor på huvudvattenledning	0,06	0,05	st/km ledning
Läckor på vattenserviser	0,00	1,80	st/1000 serviser
Läckor på tryckavloppsledningar och LTA-ledningar	0,00	0	st/km
Stopp på spillvattenförande huvudledning	0,02	0,02	st/km ledning
Stopp på spillvattenförande serviser	0,60	0,60	st/1000 serviser
Stopp på dagvattenledning	0,00	0	st/km ledning
Stopp på dagvattenserviser		0	st/1000 serviser
Källaröversvämningar totalt	0,00	0,60	st/1000 serviser

AVBRYT KLARMARKERA

Här kan man se fjolårets värde och det går även att skriva ut resultaten till Excel. Nästa flik innehåller själva svaren tillsammans med fjolårets svar. De båda flikarna utgör en slutlig granskning och kontroll av att det inmatade är riktigt. Är något fel går man tillbaka till undersökningen och ändrar. Verkar allt rätt klarmarkerar man undersökningen. **Observera att om flera personer lagt in svar måste sista person klarmarkera hela undersökningen, inte bara sin egen del.** En bra rutin kan vara att lokal systemansvarig sköter detta.

Klarmarkera undersökningen

Kontrollera att de inmatade värdena stämmer:

Fråga	Förra året	Årets svar	Enhet	Kvalitet	Besvarat av
Ba1	0		kr/fastighet	Ej relevant	Anne Adrup
Aa1	63 750	64 000	kr/serv	Exakt	Anne Adrup
Aa2	0		kr/GBP	Ej relevant	Anne Adrup
Ba2	77,25	78,5	kr/mätare	Exakt	Anne Adrup
Ba3	0	0	kr/lägenhet		Anne Adrup
Aa3	0		kr/fastighet	Ej relevant	Anne Adrup
Aa4	42,50	43	kr/m ²	Exakt	Anne Adrup

Söka ut statistik

Det finns några olika alternativ att söka ut resultat från VASS:

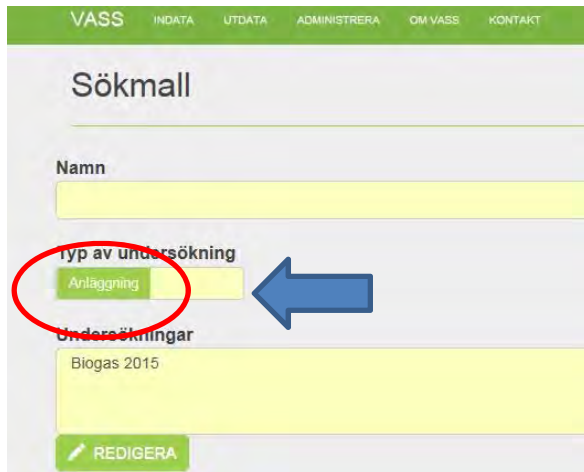
Ladda ner data i Excel

Har man skapat sökmallar tidigare syns dessa i en lista. Här kan man välja att skapa en ny mall, använda en befintlig, redigera en befintlig eller radera en mall (om man själv skapat den).

Vill man skapa en ny mall eller göra en utsökning väljer man "Skapa ny" och kommer då till följande formulär:

OBS! Om du vill söka ut en anläggningsundersökning ska du välja Anläggning i stället för Kommun i Typ av undersökning:

För att välja undersökningar, kommuner, frågor och nyckeltal går man in under Redigera för respektive ruta:

Formulären fungerar enligt följande:

På vänstra sidan finns valmöjligheterna - undersökning/kommun/fråga/nyckeltal beroende på vilket av valen som man är inne i. Ställ pekaren på en undersökning:

Klicka på enkelpilen och undersökningen ska hamna i den högra kolumnen:

Spara.

Övriga formulär fungerar på samma sätt. Pilarna i mitten betyder följande:

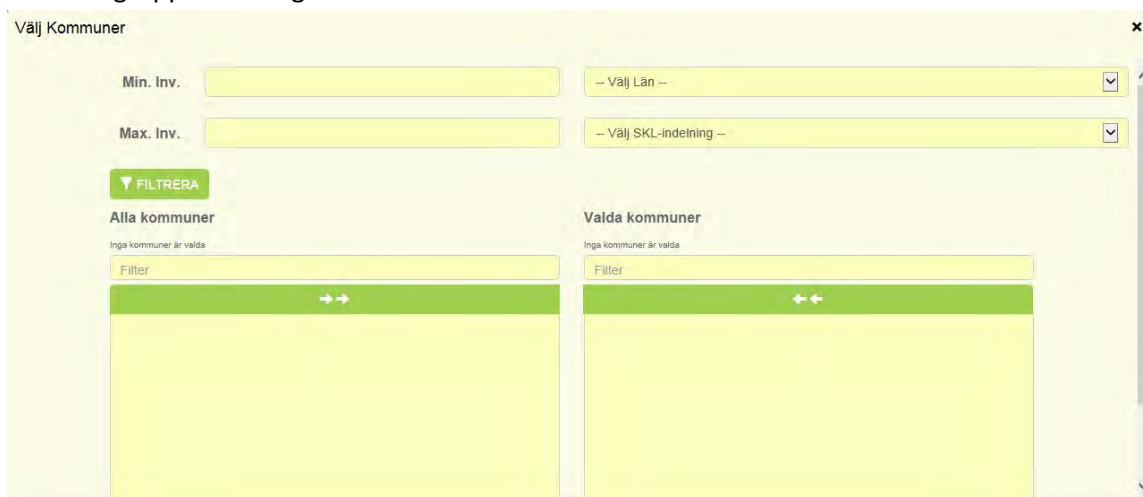
Allt som är listat i vänstra sidan väljs och flyttas över

Den rad som är markerad flyttas över

Den rad som är markerad till höger tas bort från urvalet

Alla rader tas bort från urvalet

När man väljer kommuner finns möjligheten att filtrera utifrån storlek, län eller SKL:s kommungruppsindelning:

Vilka frågor som kan sökas ut beror på vilka undersökningar som valts.

Att söka ut nyckeltal fungerar på samma sätt.

Under Inställningar finns ytterligare valmöjligheter:

INSTALLNINGAR

Kommentar till uppgiften

Egna anteckningar

Signatur

Lista radvis

Ta med formler

Ta med kvalitetskoder

Färga svaren enligt kvalitetskoderna

Synlig inom organisationen

Kommentar till uppgiften, Egna anteckningar och Signatur (vem som besvarat frågan) kan visas som "Inga" (standard), "Egen cell" (en egen rad eller kolumn) samt Tooltip (syns när man håller markören över cellen).

Valet "Lista radvis – Nej" innebär att kommunsvaren kommer kolumnvis i Excel, "Ja" innebär att svaren hamnar radvis.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1				Kommun	Nr	114	115	117	120
2					Namn	Upplands-	Vallentun	Österåker	Värmdö
3					Personer	41804	31909	41078	40318
4					År	2015	2015	2015	2015
5	Brukningsavgift	Ba10	Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)		kr/år	3937,5	6730	6877,5	8774
5		Ba11	Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter)		kr/år	42750	69720	70862	84736
7									
8									
9									

Kolumnvis utsökning

				Brukningsavgift	
				Ba10	Ba11
				Total årskostnad för typhus A (enbostadshus, t.ex. villa)	Total årskostnad för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter)
Kommun					
Nr	Namn	Personer	År	kr/år	kr/år
114	Upplands-Väsby	41804	2015	3937,5	42750
115	Vallentuna	31909	2015	6730	69720
117	Österåker	41078	2015	6877,5	70862
120	Värmdö	40318	2015	8774	84736
123	Järfälla	70418	2015	4359,25	46762,5

Radvis utsökning

- Ta med formler tar med formlerna för nyckeltalen.
- Ta med kvalitetskoder visar kvalitetskoder som tooltip.
- Färga svaren enligt kvalitetskoderna färgar cellerna enligt följande färger:

Exakt	
Beräknat	
Uppskattat	
Data saknas	
Ej relevant	

Celler med data saknas eller Ej relevant färgas upp i samtliga tre varianter ovan.

Synlig inom organisationen innebär att andra också kan använda sig av mallen.

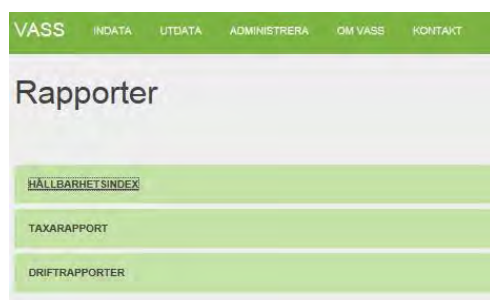
Efter val av undersökningar, kommuner och frågor/nyckeltal kan man spara mallen. Det går även att ladda ner data direkt. Vill man inte spara mallen väljer man Radera mallen efter att ha sökt ut data.

Gör en sökmall för egna val

Om man ofta vill söka ut data för samma kommuner, t.ex. i en samverkande organisation eller kommuner som man ofta jämför sig med, kan man skapa en sökmall kallad t.ex. "sökmall favoriter". Välj ut de kommuner som ska vara med i utsökningen, gör mallen synlig inom organisationen och spara mallen. Nästa gång som man vill göra en utsökning i form av en jämförelse med "favoriterna" väljer man att redigera den sökmallen, ändrar namnet och sedan "Spara som". Sen går det bra att välja undersökning, frågor etc. som vanligt.

Ladda ner rapporter

Här finns färdiga rapporter med diagram eller tabeller samt underlag till Hållbarhetsindex.

Hållbarhetsindex – tar fram underlag inför att man ska besvara Hållbarhetsindex.

HÅLLBARHETSINDEX

Underlag baserat på andra undersökningar

-- Välj anläggning/kommun --

LADDA NER EXCEL-FIL

-- Välj undersökning --

Taxerapport – en standardrapport för de senaste årens taxestatistik, som pdf. Innehåller bland annat diagram över anläggningsavgifter typhus A och brukningsavgifter typhus A och B samt förhållanden mellan fast och rörlig taxa.

Drifrapporter – här finns tre varianter:

HÅLLBARHETSINDEX

TAXARAPPORT

DRIFRAPPORTER

Standardrapport (förgenererad) 2015 LADDA NER PDF-FIL

Standardrapport med egna värden LADDA NER PDF-FIL

5-års jämförelserapport LADDA NER PDF-FIL

Standardrapporten är förgenererad med diagram för nyckeltalen.

Standardrapport med egna värden innehåller nyckeltalen, med det egna värdet inlagt.

5-års jämförelserapport skapar tabeller med de senaste 5 årens nyckeltal.

Titta på avslutade undersökningar

Ett enkelt sätt att se vilka svar man lämnat samt kommentarer från tidigare undersökningar.

Titta på avslutade undersökningar

- Avloppsverk
- Vattenverk
- Kommun

Välj Avloppsverk, Vattenverk eller Kommun, bilderna nedan visar Kommunundersökningar. Funktionen är inte tänkt för utskrift.

Titta på avslutade undersökningar

Välj en eller flera kommuner och klicka på en av undersökningarna för att titta på svaren:

SÖDERHAMN - RENSA URVAL

Taxestatistik 2002	9
Taxestatistik 2003	20
Driftstatistik 2002	27
Taxestatistik 2004	20
Driftstatistik 2003	30
Taxestatistik 2005	10
Driftstatistik 2004	30
Taxestatistik 2006	10
Driftstatistik 2005	70
Taxestatistik 2007	10

Driftstatistik 2013

Administrativa- och tekniska basdata

BD100 *	Antal invånare i kommunen	
Söderhamn	25 461 st.	
BD101 *	Antal anslutna personer till vattenledningsnätet i kommunen	
Söderhamn	20 870 st.	

Hållbarhetsindex – utvärdering

Har man besvarat hållbarhetsindex kan man här få ut resultat, både det sammanfattande resultatet och svaren för respektive parameter som pdf.

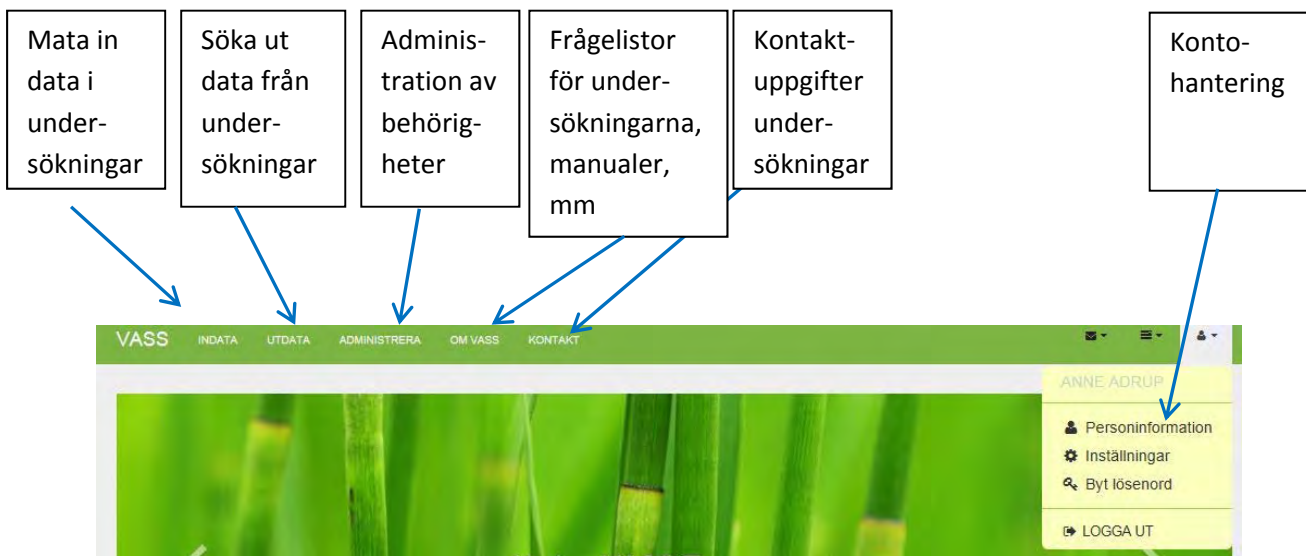
Sammanfattning och utvärdering av HBI

Hållbarhetsindex 2016

DATA

Kommun	Frekvens	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk	Detaljrapport
	100%															LADDA NER

Funktioner i menyrad

Indata och Utdata är samma som beskrivs under "Mata in uppgifter" samt "Söka ut statistik" i denna manual.

För Administration finns separat manual, gäller Lokal systemansvarig.

Under "Om VASS" finns Excel-filer över undersökningarnas frågor och manualer.

Under "Kontaktuppgifter" finns uppgifter om vem man kontaktar för olika frågor.

Längs till höger finns en symbol där man kan välja "Konto" – där finns bl.a. uppgift om e-post, adress mm. Där är det även möjligt att ändra sitt lösenord.